

Den 6. april 2025

FN-NSJ-30-2023 - Fredningssagen for Arrenæs – screeningsafgørelse efter miljøvurderingsloven

Fredningsnævnet træffer herved afgørelse om, at der ikke er pligt til at udarbejde en miljøvurdering af forslaget om fredning af Arrenæs i Halsnæs Kommune.

Om begrundelsen for afgørelsen henvises til afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Fredningsforslaget

Halsnæs Kommune og Danmarks Naturfredningsforening genrejste den 10. juli 2023 fredningssag til fredning af Arrenæs i Halsnæs Kommune.

Området og fredningsforslaget er nærmere beskrevet således, at Arrenæs rummer enestående landskabs- og naturværdier og muligheder for friluftsliv og naturoplevelser for såvel et meget stort befolkningsgrundlag som for turisme.

Arrenæs har længe nydt særlig opmærksomhed i frednings- og planlægningsmæssig sammenhæng, uden at det dog har medført en samlet sikring af områdets betydelige værdier. Arrenæs har en meget interessant geologisk historie, som hænger nøje sammen med Arresø's historie med skiftende stadier som havbugt og ferskvandssø. Arrenæs rummer således gamle kystskrænter fra stenalderhavets tid og kystaflejringer rige på kalkskaller. Ikke mindst disse to forhold har dannet baggrund for vigtige dele af områdets rige natur, særlig overdrev og orkidérige enge, såkaldte rigkær med kalkrigt grundvand.

Sammenholdt med værdifulde gamle løvskove, vidtstrakte tørvemoser og rørsumpe, mange fortidsminder og enestående udsigter over søen og dens omgivelser giver det baggrunden for fredningsforslagets ønske om at sikre området som et offentligt tilgængeligt, storslået landskab med en rig natur uden forstyrrende anlæg. Hertil kommer, at udviklingen er faret ret blidt henover området, idet der ikke er opstået større byer og industrier, og at områdets landsbyer, kolonihave- og sommerhusområder og det tidligere militære bygningskompleks i Auderødlejren kun optager godt 6% af dets areal.

Baggrunden for fredningsforslaget er således et ønske om at sikre området.

Fredningsforslaget forudsætter ikke nye anlæg af f.eks. veje, bebyggelse eller lignende, men tilsigter alene bevaring og forbedring af områdets naturværdier. I Arrenæs-planen, som er tilblevet i samarbejde mellem kommunen og Naturstyrelsen, er det tilsigtet at etablere et sammenhængende stisystem, et "bæver-spot", en "boardwalk" og "natnaturspots".

Det fremgår af fredningsforslaget, at 277 ha af fredningsområdet indgår i Natura 2000-område, nemlig Auderød Skov, Sonnerup Skov, Dronningholm Mose, Nørremose og de mest værdifulde enge. Der er registreret en række habitatnaturtyper, og der forekommer en række dyre-, herunder fuglearter. Naturtypernes og arternes tilstand i hele Natura 2000-området er vurderet som god.

Auderødlejren, der ikke indgår i fredningen er dækket af et cirkulære om landsplandirektiv, og i lokalplan 06.29 er indskrevet en række bestemmelser som foreskriver, at området skal gøres offentligt tilgængeligt med rekreative muligheder, at bygninger ikke kan udvides, at der ikke må placeres støjende funktioner eller dominerende tekniske anlæg, om bygningernes anvendelsesformål, vejtrafik mv.

Fredningsforslaget omfatter ca. 722 ha, hvoraf ca. 73 ha er dækket af 7 fredninger og 2 fredningslignende deklARATIONER, som ophæves med denne fredning. Ifølge fredningsforslaget har den foreslåede fredning følgende formål:

- at bevare og forbedre de biologiske værdier, herunder at sikre levedmulighederne for fredningsområdets plante- og dyreliv, som især knytter sig til overdrev, enge, moser, søer og gammel løvskov,
- at bevare og forbedre de landskabelige værdier i området, således at det fremtræder som et overvejende åbent landskab med vide udsigter vekslende med gamle skove og mindre bevoksninger,
- at bevare og forbedre områdets kulturhistoriske værdier, herunder at sikre synlighed og god tilstand af fortidsminder,
- at bevare og forbedre områdets rekreative værdier, herunder at sikre offentlighedens muligheder for at færdes i området ved anlæg af sammenhængende stisystemer,
- at skabe grundlag for naturpleje,
- at medvirke til at sikre gunstig bevaringsstatus for arter og naturtyper, som Natura 2000-område N134 er udpeget for,
- at medvirke til overholdelsen af Danmarks internationale traktatmæssige forpligtelser med hensyn til at beskytte naturen.

Screening

Fredningsforslaget er omfattet af reglerne i miljøvurderingslovens § 8, stk. 2, nr. 1, jf. stk. 1, nr. 1, hvorefter fredningsnævnet skal gennemføre en vurdering af, om fredningsforslaget kan få væsentlig indvirkning på miljøet.

Halsnæs Kommune og Danmarks Naturfredningsforening har som sagsrejsere i forhold til fredningssagen foretaget en screening af fredningsforslagets forventede miljøkonsekvenser og har samtidig med fredningssagens rejsning sendt et screeningsnotat til fredningsnævnet til brug for fredningsnævnets stillingtagen til spørgsmålet.

Det fremgår af screeningsnotatet, at det er Halsnæs Kommunes og Danmarks Naturfredningsforenings vurdering, at screeningen viser, at der ikke er behov for at foretage en egentlig miljøvurdering af fredningsforslaget. Fredningsforslaget.

Fredningen er en status quo fredning, der skal beskytte og forbedre de biologiske, landskabelige, kulturhistoriske og rekreative værdier samt sikre kommunens grundlag for naturpleje. Fredningen vil således have ingen eller kun positive miljømæssige konsekvenser for naturen, landskabet og miljøet i fredningsområdet og de omliggende områder.

Det fremgår endvidere af screeningsnotatet, at fredningsforslaget ikke er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1 og 2, idet det ikke udgør rammen for fremtidige anlægstilladelser. Fredningsforslaget medfører ikke krav om vurdering af virkning på et internationalt naturbeskyttelsesområde, da fredningsforslaget kun omfatter en mindre del (5,8 %) af Natura 2000-område N 134 Arresø med Ellesmosen og Lille Lyngby Mose, og ingen indvirkning har på de gældende handleplaner herfor.

I relation til indvirkning på miljøet fremgår det af screeningsnotatet, at fredningsforslaget ikke vil have indvirkning på eller relevans for andre projekter og aktiviteter, anden planlægning og lovgivning eller miljømæssig indvirkning i forhold til størrelse, geografisk udbredelse og indbyrdes påvirkning.

Baggrunden for vurderingen af fredningsforslagets påvirkning fremgår mere detaljeret af screeningsnotatet.

Høring

Fredningsnævnet har i medfør af miljøvurderingslovens § 10 og § 32, stk. 3, nr. 1 sendt screeningsnotatet og fredningsnævnets udkast til afgørelse i høring hos de berørte myndigheder.

Fredningsnævnet har endvidere som følge af forvaltningslovens § 19 om partshøring og naturbeskyttelseslovens regler om høring over fredningsforslag besluttet at sende screeningsnotatet i høring hos de organisationer mv., som blev orienteret om fredningsforslaget, og de interesserede, som deltog i det offentlige møde om fredningsforslaget.

Der er ikke fremsat indsigelser mod screeningsafgørelsen.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet lægger i overensstemmelse med Halsnæs Kommune og Danmarks Naturfredningsforenings screeningsnotat til grund, at fredningsforslagets indvirkning alene består i en gavnlig påvirkning af områdets sjældne arter og naturtyper, og at fredningen vil medvirke til at forhindre, at lysåbne, beskyttede naturtyper vokser ud af beskyttelsen (naturbeskyttelseslovens § 3).

På den baggrund og på baggrund af formålet med fredningsforslaget træffer fredningsnævnet afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes en miljøvurdering af fredningsforslaget, jf. miljøvurderingslovens § 10.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. miljøvurderingslovens § 48, stk. 1, jf. naturbeskyttelseslovens § 43 ejere og brugere, enhver, der under sagen har givet møde for fredningsnævnet eller fremsat underretning om sagens afgørelse, statslige og kommunale myndigheder, hvis interesser berøres af fredningsforslaget og organisationer mv., som må antages at have en væsentlig interesse i fredningsforslaget.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkomme af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Elisabet Michelsen

Denne afgørelse sendes til de myndigheder og organisationer mv., som af fredningsnævnet er orienteret om fredningssagen, og dem, som gav møde og registrerede sig på det offentlige møde om fredningssagen.